

چکیده

این پایان نامه با موضوع تأثیرپذیری امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از تحولات ژئوپلیتیکی شبه جزیره عربستان بر آن است تا با توجه به تحولات اخیر حوزه خلیج فارس و شبه جزیره عربستان از لحاظ ژئوپلیتیکی، به بررسی علل و عوامل تأثیرگذاری که از سوی این کشورهای بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران می‌گذارد بپردازد. جمهوری اسلامی ایران و کشورهای شبه جزیره عربستان با دارا بودن ذخایر عظیم هیدروکربنی و موقعیت استراتژیک در منطقه از اهمیت زیادی برخوردارند. این کشورها در منطقه ای از جهان قرار گرفته اند که همیشه تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی و کشمکش های قدرت های منطقه ای و فرامنطقه ای بوده اند. وجود دو تنگه مهم و استراتژیک هرمز و باب المندب، همچنین ذخایر عظیم نفت و گاز در این منطقه موجب طمع ورزی قدرت های فرامنطقه ای شده است. از سوی دیگر وجود دو گروه از مسلمانان یعنی شیعیان و اهل سنت موجب گشته تا دو قطب اصلی فرهنگی، فکری و مذهبی در جهان اسلام را در این منطقه شاهد باشیم. علاوه بر آن رقابت های منطقه ای میان جمهوری اسلامی ایران از یک طرف و کشورهای شبه جزیره عربستان از جمله کشور عربستان سعودی در طرف دیگر، برای رسیدن به منافع حداکثری خود می باشد. لذا پایان نامه حاضر با عنوان، تأثیرپذیری امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از تحولات ژئوپلیتیکی شبه جزیره عربستان که شامل کشورهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان و همچنین یمن می شود، به دنبال پاسخ به سوال پیامدهای ژئوپلیتیک شبه جزیره عربستان بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران کدامند؟ می باشد. با توجه به سوال طرح شده، دو فرضیه برای این تحقیق مطرح می باشد، نخست اختلافات مذهبی در شبه جزیره عربستان می تواند بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران تأثیرگذار باشد. و فرضیه دیگر، حضور قدرت های فرا منطقه ای در شبه جزیره عربستان می تواند بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران تأثیرگذار باشد. ایران و شبه جزیره عربستان به دلیل پیوندهای فرهنگی، اقتصادی و منطقه ای همواره تأثیر متقابل ژئوپلیتیکی بر یکدیگر داشته اند، لذا تحلیل تأثیرپذیری امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از تحولات ژئوپلیتیکی شبه جزیره عربستان می تواند به عنوان موضوع جدید جغرافیای سیاسی تلقی گردد. به این منظور پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی، تحلیلی و با بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای سعی نموده تا ضمن تبیین علل و عوامل اختلافات مذهبی و حضور قدرت های فرامنطقه ای در شبه جزیره عربستان، نقش این مؤلفه ها را بر روی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران روشن سازد.

واژگان کلیدی: ژئوپلیتیک، امنیت ملی، ایران، شبه جزیره عربستان